INFORMATIE VOOR INDIENER:

Zaaknaam:	< geef hier de naam voor het overkoepelende zaakdossier op >
Portefeuille(s):	< geef de portefeuille(s) op. Gebruik alleen bestaande portefeuilles. Een overzicht hiervan is te vinden op intranet >
Staf / map:	< geef aan naar welke staf/staven de voordracht moet >
College / DB:	< indien nodig, kun je hier alvast aangeven wat de volgende stap is >

Voordracht voor de Staf Opvang **van** 30 september 2023

Portefeuille

Opvang (MO/BW, ongedocumenteerden, vluchtelingen)

Agendapunt

<*automatisch*>

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Stand van zaken in de ontwikkeling van de servicegesprekken

Gevraagde beslispunten

1. Kennisnemen van eerste ervaringen met de servicegesprekken waarmee de GGD per 20 juni 2024 is gestart.

2. Kennisnemen van het feit dat er discussie is over de juridische grondslag die noodzakelijk is voor het delen van informatie alsmede de gewenste oplossingsrichting

Onderbouwing beslispunten

Ad 1. Kennisnemen van eerste ervaringen met de servicegesprekken waarmee de GGD per 20 juni 2024 is gestart.
Naar aanleiding van de bestuurlijke opdracht van 16 oktober 2023 om iedere aan Amsterdam gekoppelde statushouder een servicegesprek gericht op zorg en welzijn aan te bieden, hebben GGD en programma MA&O een opdrachtformulering opgesteld. Door ondercapaciteit bij de GGD en het aantrekken van nieuw personeel heeft, op de gesprekken met 35 toekomstige bewoners van Stek Oost na, de daadwerkelijke start van dit project langer op zich laten wachten. Uiteindelijk was op 20 juni de kick-off. Op peildatum 7 september jl. waren 60 statushouders uitgenodigd voor een servicegesprek. Uit de 48 gesprekken die konden plaatsvinden kwamen 12 vervolggesprekken voort met een psychiater. Zo nodig verwees de GGD naar vervolghulp. Zeven statushouders kwamen zonder bericht niet op de 2de afspraak, vijf afspraken waren afgezegd. De GGD doet standaard meerdere contactpogingen en neemt, als er ernstige zorgen zijn bij een no-show, contact op met de locatie waar een statushouder verblijft.

Een uitgebreide analyse van de opbrengsten van de servicegesprekken maakt onderdeel uit van de eindevaluatie en volgt op een later moment. Zaken die tot nu toe opvallend naar voren komen:

- Veel statushouders hebben te maken met uitdagingen zoals trauma, verlies, aanpassingsproblemen en een beperkte kennis

hebben van het Nederlandse zorgsysteem, vooral wat betreft de huisartsenzorg en de mogelijkheden voor psychologische ondersteuning. Dit bevestigt het beeld op basis van eerdere onderzoeken.

- Een belangrijk aspect van de servicegesprekken is de mogelijkheid van psycho-educatie: een vorm van voorlichting aan statushouders die hen inzicht geeft in hun klachten en hen helpt de relatie te begrijpen tussen hun mentale gezondheid en hun vluchtverleden. De GGD merkt dat het bespreken van deze onderwerpen in een veilige, professionele omgeving vaak leidt tot opluchting en begrip bij de statushouder.
- Veel statushouders tot dan toe niet weten dat ze via de huisarts toegang hebben tot gespecialiseerde zorg, zoals een psycholoog. Dit gebrek aan kennis vormt volgens de GGD een grote drempel voor het verkrijgen van de juiste zorg. Alleen al het verstrekken van deze informatie geeft de servicegesprekken meerwaarde. Statushouders krijgen immers meer inzicht in de mogelijkheden die zij zelf hebben om hulp te zoeken.

Tenslotte ziet de GGD dat het, in het belang van het inburgeringsproces van de statushouder, belangrijk is om in voorkomende gevallen te adviseren aan gemeentelijke partners. Bijvoorbeeld over de bejegening van een statushouder of de invulling van diens begeleiding. Het is onderdeel van de bestuurlijke opdracht om uit te zoeken of en op welke manier het adviseren aan andere partijen mogelijk is. De meest voor de hand liggende partij in dat verband is WPI. Bijvoorbeeld vanwege statushouders die niet goed met geld om kunnen gaan (financiële schulden), die graag willen starten met dagbesteding/Nederlandse les, of die weinig doen en gemotiveerd moeten worden voor dagbesteding. Bovendien hebben statushouders om het moment van de Servicegesprekken meestal nog geen woning en is er dus ook nog geen huisarts of buurtteam. Ook daarom is het van belang dat, als hier aanleiding voor is, de GGD vroegtijdig kan schakelen met klantmanagers om hen op de hoogte te stellen van relevante problematiek. GGD en WPI hebben op papier afspraken gemaakt over deze vorm van samenwerking. Voor de advisering aan Wonen ten aanzien van huisvesting geven de eerste resultaten nog geen concrete aanleiding.

Ad 2. Kennisnemen van het feit dat er discussie is over de juridische grondslag die noodzakelijk is voor het delen van informatie alsmede de gewenste oplossingsrichting

Advisering vanuit de GGD aan gemeentelijke partners van programma MA&O moet altijd gebeuren binnen de wettelijke kaders. Hoewel de GGD alleen informatie deelt als dit duidelijke meerwaarde heeft voor de gezondheid/het welzijn van de statushouder én de statushouder in kwestie daar toestemming voor geeft, is er onder juridisch adviseurs discussie over de rechtmatigheid van deze gegevensdeling. Het is namelijk nog niet duidelijk wat de wettelijke grondslag voor gegevensuitwisseling is.

Waarschijnlijk is de *Wet Inburgering 2021* een goede optie als grondslag voor gegevensuitwisseling met WPI. De brede intake die in de Wet Inburgering aan de orde komt en die vanuit WPI wordt georganiseerd, geeft WPI namelijk ruimte om informatie te verzamelen over de achtergrond, ervaringen en behoefte aan ondersteuning van de inburgeraar. Ook op gebied van fysieke en mentale gezondheid. Dit in het belang van een passende inburgeringsroute en afspraken rond de begeleiding en andere activiteiten.

Om de discussie met juridisch adviseurs over de wettelijke grondslag te bespoedigen wordt er een breed overleg gepland met alle betrokken juristen en beleidsadviseurs van Wonen, GGD en Wonen. Doel van dit overleg is om gezamenlijk tot een gemeentelijke beleidsregel te komen waarin wordt uitgewerkt of, op welke manier en voor welk type gegevensuitwisseling de Wet Inburgering 2021 een grondslag biedt. Totdat dit proces is afgerond willen de GGD en WPI in situaties die daar om vragen de samenwerking door ontwikkelen en ook in praktijk brengen. Uiteraard alleen op basis van vrijwilligheid en met toestemming van de statushouder.

Achtergrond van de servicegesprekken
De servicegesprekken worden ontwikkeld vanuit GGD in samenwerking met het programma MA&O en conform de bestuurlijke opdracht van 16 oktober 2023. Aanleiding is het verhoogde risico op een brede range aan gezondheidsrisico's onder statushouders. Vanwege dit risico is het belangrijk om gezondheidsproblemen tijdig in beeld te hebben en extra in te zetten op preventie en zorg voor deze groep. Sterker: om inburgering te laten slagen, kan een gemeente als Amsterdam niet om de gezondheid van statushouders heen. Dit is wat verschillende experts betogen en tevens de rationale achter de gezondheidsscreening die de GGD vanaf 2018 aanbiedt als onderdeel van de Amsterdamse aanpak Statushouders. Deze voordracht heeft betrekking op de gewijzigde opdracht aan de GGD om een passende werkwijze te ontwikkelen voor zogenaamde servicegesprekken. Nieuw aan deze servicegesprekken is dat ingezet wordt op een aanbod voor *alle* statushouders die in Amsterdam komen wonen. Dit in tegenstelling tot de oorspronkelijke werkwijze vanaf 2018, waarbij de GGD uitsluitend in actie kwam op indicatie van klantmanagers en andere professionals. De gemeente besloot tot deze beleidswijziging vanwege een terugkerend knelpunt, namelijk dat gezondheidsrisico's nog te vaak onopgemerkt konden blijven. Dit is een probleem dat vooral aan de orde is bij het in beeld krijgen van psychische klachten. Met de aangepaste opdracht aan de GGD kiest de gemeente er voor om nog meer in te zetten op vroege signalering, het organiseren van passende hulp en het ondervangen van toekomstige gezondheidsproblemen die inburgering in de weg staan.

Volgende processtappen

Wethouder Scholtes en wethouder de Jager worden via de bestuursmap geïnformeerd, ter kennisname.

Advies, afstemming en participatie

Deze voordracht en het bijbehorende ambtelijke advies zijn afgestemd met de GGD, WPI, Wonen, DJZ en MA&O

Documenten

Registratienr.	**Naam**

<*automatisch*>	<Vrije tekst>

Behandelend ambtenaar (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

WPI_programma MA&O, 5.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, e @amsterdam.nl, 5.1, 2, e

Uitslag

<*automatisch, na afloop staf*>

Classificatiegegevens

1	Classificatie	Openbaar/vertrouwelijk (indien vertrouwelijk, vul dan ook rij 4 t/m 7 in)
2	Wie legt geheimhouding op?	n.v.t.
3	Gaat het stuk geheim door naar de commissie en/of raad?	n.v.t.
4	Einddatum	• Tot een bepaalde datum • Tot een bepaald moment (vul dan hieronder de uiterlijke datum in) • Voor onbepaalde tijd
5	Uiterlijke einddatum	[Indien er geen specifieke einddatum kan worden genoemd, hier een uiterlijke einddatum invullen.]
6	Grondslag	[Vul hier het Woo-artikel in op grond waarvan dit stuk niet openbaar is]
7	Motivatie	[Leg in gewone taal uit waarom dit stuk vertrouwelijk is. Wat gaat er mis als deze informatie openbaar wordt? Indien voor onbepaalde tijd, motiveer de lengte van de opgelegde geheimhouding] *vul dit ook in bij de onderbouwing besluit